

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه ۲۵ آذر ماه ۱۳۱۸

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - تصویب بیان دوستی بین دولتین ایران و ژاپن
- ۳ - اجرای مراسم تالیف از طرف ۲۲ نفر آقایان نمایندگان
- ۴ - بقیه شور اول لایحه امور حسبی از ماده ۹۶ تا ۱۲۰
- ۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

(مجلس يك ساعت و ربع پيش از ظهر برباست آقای اسفندیاری تشکیل کردید)

صورت مجلس یکشنبه ۱۸ آذر را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (خیر) صورت مجلس تصویب شد.

۲ - تصویب پیمان دوستی بین دولتین ایران و ژاپن
رئیس - شور دوم پیمان ایران و ژاپن مطرح است گزارش کمیسیون خوانده میشود:

گزارش کمیسیون

کمیسیون امور خارجه لایحه شماره (۲۸۷۲۵) دولت راجع به پیمان دوستی بین دولت شاهنشاهی ایران و امپراطوری

ژاپن را برای شور دوم با حضور جناب آقای وزیر امور خارجه مطرح نموده چون دره وقع شور اول اعتراضی نرسیده بود بنا بر این کمیسیون گزارش اوابه خود را که منتهی بر موافقت با عین ماده واحده پیشنهادی دولت است تأیید نموده اینک گزارش آن برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میشود.
رئیس - ماده واحده قرائت میشود:

ماده واحده - مجلس شورای ملی پیمان دوستی که در تاریخ بیست و پنجم مهر ماه ۱۳۱۸ بین دولت شاهنشاهی ایران و

(سابقه در ۸ آذر ۱۳۰۵)

په عین مذاکرات مشروح بازدهمین جلسه از دوره دوازدهم قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

غائبین با اجازه - آقایان: مسودی خراسانی - ظلمی - انبال - مجدثانی - منتشار - تهرانچی - منینی - موسی مرآت - سلطانی
غائبین بی اجازه - آقایان: رضوی - شه دوست - مصعب - مرآت اسفندیاری - اسفندیاری - اسفندیاری - فرشی - تقی‌الامین - تولیت
مؤید قوامی - اعظم زنگه
در آمد کلان بی اجازه - آقایان: اعتبار - یات - سزاوار - نیک پور - و کبلی.

اظهاری زاین باضا رسیده و مشتمل بر چهار ماده میباشد
تصویب بشناید.
ولیس - در مواد يك و دو و سه و چهار اعتراضی
نرسیده است در کلیات دومم اعتراضی نرسیده است با ماده
پنجاهادی دولت که خوانده شد آقایانی که مواظت دارند
قیام فرمائید.

(اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد. آقای نیکپور

نیکپور - البته خاطر آقایان مستحضر است که در
موقع طرح عهدنامه دولت آقای وزیر امور خارجه آنچه
که لازمه است عموماً از تصویب این عهدنامه بود بیان
نمودند و دیگر عنائی نیست که بنده در اطراف خوشوختی
مجلس شورای ملی از تصویب این عهدنامه عرض بکنم و چون
این عهدنامه يك مقدمه ایست برای تهیه عهدنامه بازرگانی

۴ - بایچه شور اول لایحه امور حسبی از ماده ۹۶ تا ۱۲۵
ولیس - بایچه شور اول گزارش کمیسیون دادگستری را چنانچه
به امور حسبی مطرح است گزارش کمیسیون خوانده میشود.

گزارش کمیسیون

در تعقیب گزارش شماره ۶ که بیست و نهمین دادگستری
را چنانچه لایحه امور حسبی اینک مواد زیر را هم برای شور و
مطالعه آقایان نمایندگان عتبرم تقدیم میدارد.

ولیس - ماده ۹۶ خوانده میشود:

فصل چهارم - عزل قلم

ماده ۹۶ - مجبور میباید متولد از تقصیر قلم در دادن
هزیه و تربیت و نگاهداری اوشکایت نماید و در اینصورت
هر گاه دادگاه شکایت را وارد بد دستور که مناسبت
میدهد و قلم باید طبق آئینستور عمل کند.

ماده - ۹۷

ولیس - مجبور و هر ذی علاقه ای میتواند بدادستان
وجود سبب عزل قلم را اطلاع دهند در اینصورت اگر دادستان
سبب عزل را موجود دید در دادگاه درخواست عزل قلم
را مینماید.

ولیس - ماده ۹۸

ماده ۹۸ - برای رسیدگی به درخواست عزل قلم باید قلم
در صورت لزوم دادستان احضار شوند و حکمی که رایج
بجز صادر میشود باید مدلل و موجه باشد. قلم میتواند از
حکم عزل خود پرورش بخواند.

ولیس - ماده ۹۹

ماده ۹۹ - بجز از تصدیق دادگاه رایج بجز خود و دادستان
از رد درخواست عزل قلم میتواند پرورش بخواند و مبادی
که تکلیف قطعی همین شده دادگاه میتواند تصدیق بگیرد امرو
صغیر بوسیله دادستان یا قلمی که موقتاً برای مجبور همین
میشود انجام شود.

ولیس - ماده ۱۰۰

ماده ۱۰۰ - اعمال قلم بعد از ابلاغ حکم قطعی عزل او
نافذ نیست.

ولیس - آقای سزارار

سزارار - ماده نود و نه در دادگاه اختیار میدهد که تا
تکلیف قطعی همین نشده یعنی در جریان رسیدگی پرورش
دادگاه میتواند امور صغیر را بعهده دادستان و قلمی که
موقتاً معین شده و اذکار کند فرض دیگری هم هست در
صورتیکه مقتضی بداند دادگاه همان قلم سابق را کماکان برای
رسیدگی امور صغیر معین کند از این ماده ابطل و استنباط میشود
که دادگاه فقط منحصر افزایش این است که همان دوشق
اولی را اقدام کند باین این مقتضی است در این قسمت برای
اینکه در عمل دچار اشکال نشود یک توضیحی داده شود

کفیل وزارت دادگستری - در این ماده دارد که دادگاه
میتواند قلمی را که سابقاً مدخله داشته است ابقا کند یعنی
سه فرض است که در هر سه فرض دادگاه میتواند یکی از
سه فرض را در نظر بگیرد یکی اینکه با نظر دادستان امور
صغیر را به قلم موقتی واگذارد بیکدیگر این نظر بنده همان نظر
آقای سزارار است که در این جا نامین شده و مدلل اکثر
نظر دیگران داشته بلشع ممکن است در کمیسیون توضیح بدهند
تا در شور قانی مورد مطالعه واقع شود

ولیس - آقای ارحدی

ارحدی - مختصر عرض بنده این است که آقای کفیل
وزارت دادگستری مواظت فرمائید این ماده صد حذف
حذف شود زیرا دادستان که قضایای عزل قلم را بیکد البته
با یک عقیده و با یک دلالتی در پیشگاه دادگاه عزل او را
میخواند و دادگاه هم که حکم به عزل قلم او صادر میکند
البته از روی قطعیت که خودش دارد رأی میدهد یعنی پیش
خودش ثابت است و او اینکه بعداً پرورش او را حکم واقع
کند ولی پیش دادگاه حکم ترمیم ندارد و ثابت است بنا
براین عملی را نمیتواند قلم بعد از تصدیق انجام دهد یا
مدخله در امر صغیر داشته باشد یا قلمی که بعد از آن داده قلم
تصریح شده که پس از محکومیت قلم دادگاه تصدیق بگیرد
برای امور صغیر که با امور صغیر را خود دادستان متحمل
و متکفل باشد یا قلم موقت معین کند این جا می آید بیکدیگر
که پس از صدور حکم قطعی عزل قلم غیر نافذ است این
برساند که اگر در این جریان عملیاتی بکند نافذ است زیرا
هنوز حکم قطعی باو نرسیده است این متناقص است با آن
چرک از این جهت چون وجود این ماده بیهوده زایدی است
بنظر بنده آمد که پیشنهاد کنی که این ماده ۹۰ حذف شود.

کفیل وزارت دادگستری - حکم ماده ۱۰۰ ناظر بر فرضی
است که آقای سزارار میگردند و بنده عرض کردم که آن
فرض منظور شده یعنی فرضی که قلم سابق ابقا میشود بایستی
مال صغیر را اداره کند و با آن فرض ما ناچاریم که بنده صد
را نکالیم داریم زیرا وقتی که بر فرض قلم سابق باقی ماند يك
اعمال و کارهای انجام میگردد که آن کارها حقیقت ندارد
یعنی وقتی که حکم قطعی بر عزل او صادر شود بنا بر این
حکمه بدوی وقتی که نسبت بیک قلمی حکم عزل داده و آن
قلم را باقی نگاه داشته بایستی آن قلم امور صغیر را اداره کند
و وقتی که حکم عزل او قطعیت پیدا کرد و به ثبوت رسید
آنوقت است که آقایاری بر اعمال او مترتب نخواهد بود و
عملیات او نافذ نخواهد بود.

ولیس - آقای ملک مدنی:

ملک مدنی - در این ماده ابطل و استنباط میشود
که دادگاه فقط منحصر افزایش این است که همان دوشق
اولی را اقدام کند باین این مقتضی است در این قسمت برای
اینکه در عمل دچار اشکال نشود یک توضیحی داده شود
کفیل وزارت دادگستری - در این ماده دارد که دادگاه
میتواند قلمی را که سابقاً مدخله داشته است ابقا کند یعنی
سه فرض است که در هر سه فرض دادگاه میتواند یکی از
سه فرض را در نظر بگیرد یکی اینکه با نظر دادستان امور
صغیر را به قلم موقتی واگذارد بیکدیگر این نظر بنده همان نظر
آقای سزارار است که در این جا نامین شده و مدلل اکثر
نظر دیگران داشته بلشع ممکن است در کمیسیون توضیح بدهند
تا در شور قانی مورد مطالعه واقع شود

ولیس - آقای ملک مدنی:

ملك منى - راجع باین دو ماده در کمیسیون دادگستری
 خیلی بحث شد و دو عقیده در آنجا موجود یکی این بود که
 اگر چنانچه بجز دادگاه مزبور کرد بالاخره باید کمیسیون
 تعیین میشود تا تعلیق عزل بجز معلوم شود اگر حکم عزل
 نایب شد که بالاخره آن قیم از بین رفته و اگر ایفاء شد که
 وجود ندارد بزرگتر خود هست. بنده در کمیسیون عرض کردم که
 باید قیمی را که دادستان به عدم صلاحیت اواری داد و اظهار
 عقیده کرد در پیشگاه دادگاه باید مشخص کرد بمنزله انتقال
 او قبل از حقیقه بر چه دایره میبود و دلسرد میشود نتواند
 انجام وظیفه کند و مال منیر را حفظ کند عقیده بنده این است
 که اگر چنانچه دادگاه بدوی نظر دادستان را رد کرد و قیم
 را ایفاء کرد باید موقتاً قیم جدیدی را انتخاب کند تا وقتی
 که در هر چیزی تکلیف او معلوم شود بنابراین بنا این نظر
 که آقای کهمل وزارت دادگستری هم فرمودند و بحث شد
 در شور دوم هم بایستی این ماده ۱۰۰ درش دقت شود برای
 این که نظیر به ماده قبلی است ولی بنده خواستم عرض کنم
 در همان نظر که در کمیسیون عرض کردم باید قبل از
 رد اگر چنانچه قیم دادستان نقضای عزل او را کرد
 پیشنهاد شد که دادگاه اظهار عقیده کند و با نظر دادستان
 موافقت کند این قیم نمیتواند دیگر انجام وظیفه کند برای این
 که اساس انجام کار منیر عقیده بنده مربوط به دادستان است
 نه مربوط به قیم هر قدر که آدم صحیحی باشد و هر قدر
 صلاحتر داشته باشد باز باید دادستان در امور محجور و صغیر
 اظهار نظر کند زیرا اعتماد به دادستان بیشتر است تا بایک قیمی.

و قیاس - ماده ۱۰۱
 ماده ۱۰۱ - در مورد ماده ۹۷ قانون مدنی اگر قیم قبل از
 تعیین شخص دیگری بجای او صورت حساب را فرستاده یا
 معلوم شد که تأخیر در فرستادن صورت حساب بواسطه
 عدم توجه بوده است ممکن است همان شخص را به قیومت
 ایفاء یا مجدداً او را به قیومت تعیین نمود.

و قیاس - ماده ۱۰۲
 ماده ۱۰۲ - محجور میتواند دو نسواری رفع حجر اعلام

امانت مناسب باشند به دادگاه معرفی نموده و دادگاه پس
 از احراز لزوم تعیین این ازین اشخاص نامبرده با انتخاب
 دیگر که طرف اعتماد باشند باید بیاورد نظر را به سمت این
 مینماید.

و قیاس - ماده ۱۰۹
 ماده ۱۰۹ - مادر چنین در صورت داشتن صلاحیت بر
 دیگران مقدم است و در صورت عدم صلاحیت یا عدم قبول
 او از فرزندان و سببی چنین بر دیگران مقدم خواهد بود.

و قیاس - ماده ۱۱۰
 ماده ۱۱۰ - در غیر مورد چنین پدر و جد و مادر و
 اولاد و زن شوهر کسی که امین برای اداره اموال او امین
 میشود با داشتن صلاحیت برترتیب مذکور بر دیگران تقدم
 دارند و در صورت نبودن اشخاص مذکور سایر اقربان بر
 دیگران مقدم هستند.

و قیاس - ماده ۱۱۱
 ماده ۱۱۱ - دادگاه میتواند علاوه بر امین يك یا چند
 نفر را بعنوان ناظر مینماید.

و قیاس - ماده ۱۱۲
 ماده ۱۱۲ - در صورت تعداد امین و ناظر دادگاه باید
 حدود اختیارات آنها را مینماید و نیز میتواند وظائف
 امانت مند را تفکیک کند.

و قیاس - ماده ۱۱۳
 ماده ۱۱۳ - حقیق و نظارت اموال در مورد دیگری محتاج
 به تعیین امین است مادام که امین مینماید بدهنده دادستان
 است که اموال در حوزه او بیاورد میشود.

و قیاس - ماده ۱۱۴
 ماده ۱۱۴ - در خارج ایران مأمورین کسولی ایران
 حق دارند بر اموال ایران که محتاج به تعیین امین
 و واقع در حوزه مأموریت آنها است موقتاً تعیین نمایند
 و باید تا سه روز پس از نصب امین مالدار عمل خود را
 بوسیله امور خارجه بر وزارت دادگستری فرستند تا امین
 مزبور وقتی قضای میکرد که دادگاه شهرستان تعیین

مأمور کسولی را تفویض کند
 و قیاس - آقای مبدل
 مبدل - این ماده تکلیف اختصاصی را که در خارج از
 ایران هست تعیین کرده و بنده استفاده از این فرصت
 خواستم بگویم که عرض کنم که در داخل کشور ما بسیاری از
 افراد و قبایلی هست که از حوزه دادستانی بدهنده وقت
 که يك اختصاص پیدا میکنند که محتاجند برای آنها قیم
 شود و تا اصلاح به دادستان برسد وقت طول میکشد و اموالی
 که متعلق با آنهاست تحت نظر کسی نیست و ممکن است بدهنده
 تصرف و تلف شود اگر نظیر همین اختیاری که بفرزندان اموال
 شده به یک خدا هم داده شود که بطور بوقت بتوانند برای
 آنها يك کسی را تعیین کنند بعد از آن طرف دادگاه تعیین
 شد که این عملی که انجام شده فعلی صحیح و اصلی شناخته
 میشود و اگر نقد آنوقت يك طرف دیگر نسبت با فرزند میشود
 بچهار - این قانون از لحاظ امینی که دارد بدهنده یا اولاد
 اصولی هم فرق دارد حتی باید از نظر بیطرفی قاضی و دادوسی
 رعایت شده که در مقدمه قانون که نظر آقایان باشد ذکر شد
 که اگر بیکر قاضی اعتماد و اطمینان کامل ندارد که در قضیه
 بیطرفانه میتواند کلاماً بیطرف باشد حق دارد امتناع کند
 زیرا که این امور حسبی است و امور مربوط به محجور است
 و بایستی با کمال بیطرفی و با کمال دقت انجام شود بنابراین
 گفتیم که اگر تسریع کنیم در کار صغیر و تعیین قیم و تعیین
 خوب حاصل شود بهتر است تا تسریع شود و بخواهی رسیدگی
 نشود مهبداً اگر آقای مبدل نظری دارند پیشنهاد بفرمایند
 تا در کمیسیون رسیدگی کنیم.

و قیاس - ماده ۱۱۵
 ماده ۱۱۵ - وظایف و اختیاراتی که بموجب قانون و
 نظامات مربوطه در مورد دخالت دادستانها در امور محتاج
 به تعیین امین مقرر است در خروج ایران بدهنده مأمورین
 کسولی خواهد بود.

و قیاس - ماده ۱۱۶
 ماده ۱۱۶ - اگر در فرار دلداری متقدمه بین

دولت ایران و دولتی که با او بر کسولی با او بر پت خود را در کشور آن دولت اجرا میکند ترتیب بر خلاف مقررات دو ماده فوق اتخاذ شده باشد با او برین مذکور باشد آن دو ماده را تا حدیکه با مقررات عده ناهم قرار داد مخالف نباشد اجرا خواهند کرد.

رأیسی - ماده ۱۱۷ :

ماده ۱۱۷ - اقتضایی که نباید بقانونیت مقویت شوند بصورت این معین نخواهند شد.

رأیسی - ماده ۱۱۸ :

ماده ۱۱۸ - کسیکه بعنوان عجز از اداره اموال برای او این معین شده اگر تصرفی در اموال خود بنماید نافذ است و این تعینات را در ایجابت نماید.

رأیسی - ماده ۱۱۹ :

ماده ۱۱۹ - مقررات راجع بوظایف و اختیارات و مسئولیت قلم شامل این غائب و چنین هم بشود.

رأیسی - ماده ۱۲۰ :

ماده ۱۲۰ - سمت الهی که برای چنین معین شده است پس از تولد طفل ذائل بشود و در غیر این بود نیز پس از ذوال سببی که موجب تعیین این شده است سمت این ذائل خواهد شد.

رأیسی - ماده ۱۲۱ :

ماده ۱۲۱ - مقررات راجع بزل قلم نسبت به این معین جاری است.

رأیسی - ماده ۱۲۲ :

ماده ۱۲۲ - الهی که برای اداره اموال مربوط به ادارات عمومی تعیین میشود باید ترتیبی که مقرر شده و موافق بصورت اموال را اداره و در ادارات مخصوصه که مقرر شده است صرف نماید.

رأیسی - ماده ۱۲۳ :

ماده ۱۲۳ - الهی که برای اداره اموال عاجز معین میشود بمنزله و کابل عاجز است و احکام و تکلیف نسبت باو جاری است.

رأیسی - ماده ۱۲۴ :

ماده ۱۲۴ - این باید در ظرف سه روز پس از ابلاغ با رعایت مقتضات مذکور در آیین دادرسی مدنی قبول در این وقت قبول سمیت ایجابت را بدادگاه اطلاع دهد و اگر در این وقت قبول خود را اطلاع نداد چنین دیگری معین خواهد شد مگر این که قبل از تعیین دیگری قبول سمیت ایجابت را بدادگاه اطلاع دهد که در این صورت همان شخص بصورت ایجابت معین خواهد شد.

رأیسی - ماده ۱۲۵ :

ماده ۱۲۵ - مرتبه حفظ و اداره اموالی که برای آن این معین شده است از اموال بزبور بر داشته خواهد شد.

۵ - بوقوع و دستور جنبه قبول - ختم جلسه]

رأیسی - اگر تقویب و مقرراتی جنبه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز یکشنبه دوامتی مسیاحت پیش از ظهر دستور اوضاع موجوده :

رأیسی - مجلس ظهر ختم شد]

رأیسی - مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

تصویب پیمان دوستی بین دولت شاهنشاهی ایران و امپراطوری ژاپن

ماده واحده - مجلس شورای ملی پیمان دوستی که در تاریخ بیست و پنجم ماه ۱۳۱۸ بین دولت شاهنشاهی ایران و امپراطوری ژاپن امضاء گردیده و مشتمل بر چهار ماده میباشد تصویب و تصدیق این قانون که مشتمل بر یک ماده و هفت پیمان پیوست است در جلسه بیست و پنجم آذرماه یک هزار و سیصد و هجدهم تصویب و تصدیق مجلس شورای ملی رسید.

پیمان دوستی

بین کشور شاهنشاهی ایران و کشور امپراطوری ژاپن

اعلیحضرت امایون شاهنشاه ایران از یکطرف

و

اعلیحضرت امپراطور ژاپن از طرف دیگر

مایل راثر به تقیید روابط دوستی و حسن تناسبات که خوشبختانه بین دو کشور واقعاً برقرار است تصدیق گرفته اند و ماده دو دوستی منعقد نمایند و بدین لحاظ نمایند که مختار خود را بقرار ذیل تعیین نموده اند :

اعلیحضرت امایون شاهنشاه ایران

جناب آقای مظفر اعظم وزیر امور خارجه

اعلیحضرت امپراطور ژاپن

جناب آقای شراشی نا کایاما باز بوسی دارای نشان درجه سوم از نشان امپراطوری خزانة قس و وزیر مختار ژاپن دوایران که پس از تبادل اختیار نامه های خود که در کمال صحت و درستی بود در روز دوشنبه اول آگوست تصدیق گردید :

ماده ۱ - صلح خنثیانه بدوستی حقیقی و دائمی بین کشور شاهنشاهی ایران و امپراطوری ژاپن و همچنین بین اتباعشان برقرار خواهد بود.

ماده ۲ - نمایندگان سیاسی هر یک از طرفین متعاقد در سرزمین دیگری بشرط مبادله و تقابله از مزایای معافیت مالی که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر است و در هیچ موردی کمتر از مزایای معافیت مالی که بنمایندگان سیاسی دولت کابله الوداد اعطاء میشود نخواهد بود بهره مند نمیکردند.

ماده ۳ - هر یک از طرفین متعاقد نمیتواند در سرزمین دیگری سر کسول، کسول و کنسولار تعیین نماید و مدارالهم در پایتخت یا شهر مالی که چنین مأمورین در آنجا مجازات نامت ۵۰ سنتد رقم خواهد بود، سر کسولها و کنسولها و کنسولار نمیتواند قبل از آنکه بوقت ترتیب روانه و با هر اجازه دیگری تحصیل کرده باشند بانجام و مشاغل و مسیاحت در کشوری ۵۰۰۰ معین شده اند اشتغال روزند.

این مأمورین در سرزمین طرف متعاقد دیگر بشرط مبادله و تقابله از معافیت حقوق و مزایای معافیت مالی که بمأمورین دولت کابله الوداد داده شود با داده خواهد بود بهره مند خواهد بود.

ماده ۴ - این متعاقد بقویب رسید و امضاء و تصویب آن هر چه زودتر در تهران تبادل میشود.

ماده نامه برده پانزده روز پس از مبادله اسناد مصوب بدو مع اجراء گذارده خواهد شد.
بنام علیهذا نمایندگان همتا طرفین این قرارداد را امضاء و به مهر خود مهر نمودند.
دو تهران در دو نسخه تنظیم گردید.

بنارایخ بیست و پنجم مهر ماه ۱۳۱۸ مطابق با هجدهمین روز از دهمین ماه از چهاردهمین سال شیوا مطابق با هجدهم

اکتبر ۱۹۳۹.

اجازه مبادله پیمان دوستی بین دولت شاهنشاهی ایران و امپراطوری ژاپن بشرح بالا درجه بیست و پنجم آذرماه

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

پکهزار و سیصد و هجده داده شده است